

GENOVEFA DA BENONI,

7

PEDIT DOUR EVIDOMP-NI,

Ma ellimp oll mont un devez

D'ho eavel etouez an Allez.

BUEZ
SANTEZ GENOVEFA
A VRABANT.

Var an ton ordinal.

ME ho suppli, compagnuez,
Da glêvet cana ur vuez,
Da Genovefa e zeo grêt,
Melezour d'an itronezet.

A Vrabant e voa guinidic,
A lignez nobl ha pinvidic,
Christenien vad e voant ive,
Guir servicherien da Zoue.

Pa voa en he bugaleach,
Hi a gartie an ermitach;
En ur c'horn a jardin he zad,
Nemet eno n'em gav ervad.

He mam ous he c'honsideri,
Un deiz a c'houlennaz outi :
Penos, va merc'hic ermites,

Ha ne deuet-u qen d'ar pales ?

○
Va mam , e cornic ho jardin
Me a meus ur boget divin :
M'ems eus eno ur melezour ,
An Autrou Sant Yan-Badezour.

○
Alias ! va merc'hic , emezi ,
Choui n'en doc'h qet evit souffri ;
Ebars en dezert e zens poan
Ne andurfac'h qet , a gredan.

○
Caeroc'h eguet fourdelizen
E voa'r plac'h-mâ a dra certen ;
Qen a deuet da vit e fortret ,
Da gass d'an noblanç da velet.

○
Ur Palatin , Siffroi hanvet ,
He renome en deus clêvet ,
Hac a zisqennas e Brabant
Gant un eqipach excelant.

○
Ractal vel ma voe êruet
E ty he zad en em rentet ,
En eur bresantas er pales ,
Saludi'r Prinç hac ar Brinces .

Goude o heza saludet,
 E menuat en deus goulennet,
 Ma vije ar Brinces yaouanq
 Qent eguet monet a Vrabane.

He zad dont da gonsideri
 E voa avantajus ar parti,
 A roas carg d'e mam neuze
 Da c'houz hac hi a zemieje.

Va merc'h , prest en em breparet,
 Eru zo ur Princ d'ho quelet,
 Ur Palatin a voad hué,
 Qender-gompes d'an Impalaer.

Me ne meus nemet seitec vloas ,
 Ha dre ze oun yaouanq c'hoas ;
 N'en d'onn c'hoas nemet ur buguel
 Da vont e suit un Impalaer.

Evel an eol pe ar c'hrystal
 Ec'h antreas ebars er zal ;
 Ar Palatin zo estonet ,
 O consideri ne guenet.

Gant henor lla persever a;

L'h eure dezàn ar reveranc ;
 Se furnes hac he modesti
 Voa meurbet d'e fantazi.

Mes pa voe parlantet dezi
 Ur ar sujet da zemezi ;
 Chench a liou he bizach ,
 Palatin en remercas.

Ne ouffé den consideri
 Eguement a velancoli
 Gonserve ar Palatin ,
 Ant aoun caout refus diouti.

Ur mis anter e zeo padet
 Lemniteou an eured ,
 Zonnerrien , ar bâl , an danç ,
 Sitou bemdez gant noblañç.

Siffroi , c'houi oc'h eus eureujet
 Gaera demeus ar merc'het ,
 Vit monet ganeoc'h d'ho ty ;
 Biüallit n'e dese anui.

Birviqen anui ne devô ,
 Vit qeit a dia veria bee ;

Ne qet evit cavet anui
Ille goulenan da zont d'am zy.

Siffroi o veza preparet
Da vont da Treves gant e bried,
E voe gant e dad recevet
Gant calz a joa hac a respect.

Daou vloavez anter ez int bet
Hep heza gant netra tourmantet;
Bras e voa ar fidelite
A voa entre'n daou bried-se.

Qen a deuas Abderame,
Un adversour bras d'ar Roue,
Da brometi a dra certen
Massacri an oli Gristenien.

Biscoas distruch a zoudardet
Evit ur vech na voe guelet;
A dal Sodom ha Bethsabe,
Bete Tour e pad an arme.

Tri uguent mil a zoudardet,
Ha daouzeç mil ha zragonet,
A voa gant Martel dirac Tour,

Ha c'heas e c'houenne sicour.

Scriva a eure d'an noblanc
A Alamagn , a Spagn , a Franc ,
Dont d'asista Charles Martel ,
A voa general er brezel.

Siffroi , unan ar re vrassa ,
A varche ive da guenta ,
Hac e voe dezàn discrifet
Monet gant an Allamagnet.

Siffroi al lizer pa velas ,
Genovefa a gonfias ,
E dieguez , e oll vadou
D'e gonfidant , hanvet Golo.

Neuze , pa voe prest an armé ,
E partias en han' Doue ,
Hac e voe gant Martel recevet
Gant calz a joa hac a respect.

A drugare an Eternel ,
E deut ar victor gant Martel :
Abderaine so bet lazet
En Tour , hac e oll sondardet.

Pa vœ achu ar gombat-mâ,
Da velet e Genovefa
En deveus digasset Siffroi
E zigentil , hanvet Lanfroi.

Itron , cefu amâ qêlou,
Lizerou digant an Autrou ;
Er paqad e zeus ur presant
A dal ur som bras a arc'hant.

Lavarat à ras d'an Itron
E z'en Autrou da Avignon
Ha da Narbon , vit qemerez
Roue bras ar Sarasinet.

Evel ma clêvas qementse ,
E zê c'hoas e goas d'an armé ,
E scrifas buan dre Lanfroi
Ul lizer gouall drist da Siffroi.

Choui , Siffroi , a so en armé
En danger bras eus ho pue ;
Mes ho Genovefa a so
E qen bras danger gant Golo.

Penevert n'em eus qet a e'heant
 Prononci comzou insolant ,
 Me lavarfe ar proposiou
 A gleo an Itron gant Golo.

Golo a voa un Intendant
 A voa bende communamant
 E compagnuez an Itron ,
 En despet d'be ompinion.

Tol eves , papillon bian ,
 Rac na vez losqet gant an tan ,
 An tan eus an impurete ,
 A so e calon nos ha de.

Ma sonches en devotion
 Hac en modesti an Itron ,
 Ne laqafes qet da speret
 Da garout nep na caro qet.

Pa vel erfat ar mechant-màn
 N'el qet deceo ar Brinces-màn ,
 Ar soupçon en deveus songet
 Laqat en calon he fried.

Amâ eo goeket an impi
 O commanç c'hoari e dragedi;
 Ember e velfot, christenien,
 E dreitourachou pen da ben.

Ur c'heguiner a voa en ty
 A bel a voa o servichi,
 Ennes a garre an Itron,
 Balamour ma voa den güirion.

Rêi a eure an Intendant
 D'ar c'heguiner commandamant
 Mont d'e c'hambr, pa vije cousgat,
 Hac e laqat o c'hemeret.

Caer o doa'n daou inoçant-se
 Qemer an douar hac an èe
 Da zonet eno da destou
 Eus a dreitourezou Golo.

Allas! allas! ous ar gibet
 Mervel, paour qèz, a vezor ret:
 Ni a rai pinigen hon daou
 Eus a dreitourezou Golo.

Qemeret voe ar C'heguiner ,
 Hac en laqeat prisonier ;
 Genovefa a voe laqet
 Ebars eu ur gambr alc'huezet ;
 Eno e combate ounte ,
 Abalamour d'ar chastete.

Scrifa ra Golo lizerou ,
 Ha cass messager d'an Autrou ,
 Da lavarat voa decevet
 Gant ar C'heguiner e bried.

Scrifa a eure an Autrou
 Da laqat Drogan d'ar maro ,
 Laqat Genovefa ive
 Er prison , qen na arruje.

Pa voe bet pemp mis er prison ;
 Neuze' veüilloudas an Itron ,
 Hep sicour , na goulou , na tan ,
 Hi a c'hanas he mab bian.

Incontinent ma voe ganet ,
 E gristen e deveus grêt ,
 Gant aon na varvje diganti ,
 Hae en e hanvas BENONI .

Bevel enre Golo ar Iriad
Communamant etouez an dud,
Penos Siffroi a voa benzet,
O sonjal cavet e bried.

Cass a enre e vaguerez
Da c'houlen digant ar Brinces,
Ma carje dont da enieuji,
E roje liberte dezi.

Ar Zantez a voa qelennet
Gant ar Rouanez eus ar bed ;
Ebars er gambr pa antreas,
Ur façad dezàn a roas.
Lanes eo sur al lealdet
A poa da Siffroi prometet.

Ma vijes fidel , emezi ,
Pa voas lajet da vestr eui zi ,
Te a vije recompanset
Pa vije êru ya fried.

Éruout a ra lizerou
E tistro d'ar guér an Antrou :
Pa glêo Golo e teo ac Chomt,
E za da Strasbourg d'e racont.

Mont a ra da dy ur sorcerez,
 Hac a voa c'hoar d'e vaguerez,
 Ha rēi dezi aour hac arc'hant,
 Qement gen a vije coutant.

M'em eus ur mellezour ardant,
 Eme ar sorcerez mechani,
 Hac a raï da Siffroi guelet
 Ar pez n'en' deo qet c'hoarvezet.

Pa voe sur demeus e affer,
 E yas joaüs ebars e qêr,
 Ma voe gant ar Chomt recevet
 Gant calz a joa hac a respect.

Neuze en tennas a gostez,
 Da c'hout outan ar virionez
 Jar ar sujet eus e bried,
 A rent e galon contristet.

Golo a lavaras dezao ;
 Ne douetit qet, emezao,
 Demeus he infidelite,
 A so prejudic d'ho pun.

Ouspen, eme an den mechant,
 Me anavez ur vreg vailant,
 A zisquezo en ho presanç
 Qement zo grêt en hoc'h absanç.

Sifroi neuze ouz e glêvet,
 A zo contantet e speret
 Evel darn eus ar gristenien
 O tont da gredi sorcerien.

Monet a rejont assambles
 O daou da gaout ar sorcerez,
 En un toul dindan an douar,
 Elec'h na voa nac eol na loar.

Ar Sorcerez a alumas
 Diou c'houlaoueu gaer a goar glas,
 Leis ur bezel demeus a zour,
 Laqat enna ur melezour,
 E ra dezân teir guech guelet
 Ar Cheguiner gant e bried.

Neuze ec'h ordren da Golo
 Da vont d'e laqat d'ar maro,
 Hi hac e mabic Benoni :
 Ro dê ar maro a guiri.

Golo , sur demeus e affier ,
 A retornas joaüs d'ar guær ,
 A lavaras d'e vaguerez :
 Grêt ar vech-mân eus ar Brinces .

Roet e setanç gant he fried ,
 Vit ma vezo distrujet ;
 Si hac he mabic Benoni
 Varvc sur em fantazi .

Ur plac'h yaouang a voa en ti
 Verc'h dezi o servichi ,
 Ouchet eus a gompassion ,
 Yas da gavet an Itron .

Allas ! etmezi , va Mestrez ,
 Grêt ar vech-mâ eus ho puez ;
 Ent ê ar setanç gant Golo
 Vit ho laqat d'ar maro .

Lavarit din , va mignonez ,
 Ettra vo grêt d'am buguel qèz !
 Allas ! va Mestres , emezi ,
 Erevvel a rai , qercoulz ha c'houi .

Va mignonez , mar ar e'heret ,

Grit ur blijadur em reget :
 Digassit dìn liou ha paper,
 Evit ma scrivin eul lizer.

Evit ma scrivin eur billet
 Da laret adieu d'am pried ;
 Pa vezo Golo o cosnia ,
 C'houi allo donet davinta .
 Hac e deuler em c'habiauet ,
 Eur c'houls benac e vo cavez.

Adieu , emezi , va fried ,
 Me ya d'ar maro en bo reget ,
 Biscoas n'en eus grêt resistanc
 Da zouffri d'oc'h oboissanc.

Rêy a eure an Intendant
 Da zaou vevel comandament
 En ur c'hood monet d'o laza ,
 Ha da zigas e zeod deza.
 Sevel a eure qent an de ,
 Ha cass ganta an daou den-ze.

Pa voent aruet er prison ,
 E voe divisjet an Itron ,
 E rojont dezi var e zre

Ur gos vantellie d'he gole.

Pa voent éru ebars er plac,
Unan a denn e gontel noas
Evit laza he Benoni,
Voa etre e divrac'h ganti.

Ne devoa lavaret guer ebet,
Senze e commanças prezeg ;
E za d'an daoulin diraze
D'o supplia , en han' Doue,
He laza qent vit he buguel ,
Ne ranqje qet diou vech uervel.

An daou zervicher , gant truez ,
A lêzas gante o buez ;
Ha goude o zrugarecat
Ec'h antreas don en ur c'hoad.

En or rivier a dremenais ,
Diamant Sifroi a daulas
Da redec gant an doar coulant ,
Na voa caus deus e zourmant.

Evit , amazi , n'am bo qet

E nep fêçon poan o velet
 Ar merq-se eus hon union,
 Epad hor separation.

(1)

An diou nos qenta e zeo het
 Dindan an derven o coussqet ;
 Hep souffri na poan na annui ,
 Nemet damant d'he Benoni.

(2)

Un drue bras voe e c'hlêvet ,
 Pa en em gavas dilezet.
 Allas ! emezi , va buguel ,
 Er vech-mâu e ranqi mervel.

(3)

Guerc'hes-Vari , petra a rìn ?
 Ne zeus mui a lèz em peultrin !
 Ne deu gantàn nemet ar goad ,
 Ne gav mui ur strill a lèz mad.

(4)

O va Doue oll-buissant !
 Ho pet soign eus an inoçant ;
 Roit dezàn ar mân da zébri ,
 Vel ma roit d'ar marvini.

(5)

Neuze e tisgen ar Verc'hes.

Er c'hood da gavet ar Zantez
 Da zigas dezi un heizez,
 A voe d'ar buguel maguerez.

Quemerit ho mabic christen,
 Ha deut da guichen ar feunteun :
 Cetu amàn dêc'h un heizez,
 A vezoz dezàn maguerez.

Ar bleizi, al loened mechant
 A voe dezi oboissant :
 Bemdez e teuent d'he adori,
 Ha da renta bizit dezi.

Er c'hood e voa ur porc'hel goez
 A deue d'e guelet bemdez,
 Da duriad an douar dezi,
 Da gavet qeler da zêbri.

Pa voe an daou vloas tremenet,
 Un Æl a zo deut d'e guelet,
 Hac a ro dey ur groas arc'hant ,
 Hac ur grucifi olifant.

Courach, va merc'h, na squizit qet,
 Un deiz e viot delivret :

Preparet so ur garunea
 ▲ yélo eun deiz var ho pez.

Pa voa ar pemp bla tremenet,
 Da oüela eo en em laqet
 Var he daouliu dirac ar gross,
 Evellen outi e comzas .

Penos , emezi , va Doue !
 Hac er c'his-màn e chonain-me ?
 Ha ne de qet aoualc'h pemp blos
 Da veza bet er poanniou bras ?

P'am be tanet hoc'h ilisou ,
 Pe ranverset hoc'h auteriou ,
 Em bije ho coler apezet
 Gant an daelou a meus scuillet.

Petra , va Doue , a meus grêt
 Da veza crenn abandonet ?
 Dija e meus anconac'hêt
 An usach anf boa da brezeg ;
 Mes maya tra a gresq va foan ,
 E zeo va buguelic bian.

Ar grucifî , dte viracl bras ,
 Evellen outi a gomz :

Ha me. va m'ch , petra meus grêt
Da veza en ur groas staguet ?

Guir eo ho mab a gresq ho poan,
Va hini n'en deo qet bian
Guelit va Mam , Yan , Madalen ,
Rannet o c'halon em ç'bichen.

Cetu ar Zantez consolet
Gant ar voez a Zalver ar bed :
Ne c'houlen mui nemet poaniou ,
Hac ar c'hruella tourmarchou.

Pa voa un devez an Autrou
O sellet ouz e baperiou ,
Ec'h erruas gant ar billet
En devoa scrivet e bried.

Na ouffe den consideri
E c'hlac'h ar , e velancoli t
Tost e voe d'e galon raana ,
Pa lennas an tam paper-mâ.

Siffroi n'en deus mui a repos ;
Na elle consget na deiz na nos
Gant ur voez a layar dezan :

Te so un den ar c'hruella ;
 Te c'heus lazet da vab ena ,
 Ha Drogan ha Genovefa.

En em laqat a ras expres
 Da vont d'ar chasse un devez ,
 Ha ma rancontras un heizes
 En rentas e coad ar Gontes.

Er c'havern eo en em dec'het ,
 Adréen qein ar Zantéz cuzet ;
 Siffroi a voe estonet bras ,
 Form ur femelen pa velas.

Pa velas form ur femelen ,
 Hac un heizes en he c'hichen ,
 Ur voëz a lavaras dezàn :
 Siffroi , Genovefa houmàn .

Petra oc'h aze er guiz-se ,
 Er form-ze gant al loënet goue ?
 Me zo ur vreg eus a Vrabant ,
 A zo sez vloas so en tourmant
 A zo sez vloas so retiret ,
 Gant aon rac coler va fried .

Greg a Vrabant , din levetret

Ac'hanoc'h-hu pe hano a rêt?
 Genovefa e voan hanvet,
 Ur palatin voa va fried.

Cris vije'r galon na ouelje,
 Tost d'ar c'havarn nep a vije,
 Guelet ar Princ hac ar Brinces
 Ha semplet o daou assambles.

Ha pa voent o daou dizemplet,
 Ar Princ goulen dioùs e bried:
 Pelec'h e mân ar c'hrouadur
 En deus un tad qen dinatur?

Sifffroi, beo eo, dre c'hraç Doue;
 Cetu e vaguerez, aze.
 Incontinent pa zistroas,
 En e guichen en er c'havas,
 Hac un dornat qeler gantàn:
 Do rîe d'e vam evit leina

Ordren a ras d'e vevellou
 Mont d'ar guêr da vit abijou,
 Hac ar c'haros eqipet mat,
 Evit donet prest d'o c'herc'hat.

Bevet o deyeus assambles

Ur blos gant calz a zantelez,
 Genovefa a zecedas,
 Ar Prinç hac e Vab a chonimas.

Ma ejout o daou assambles
 Da dremen ar rest o huez
 Er plac ma yoe Genovefa,
 D'ober piogén ar vrassa.

Genovefa, ni ho suppli
 Da gavet sonch ac'hanomp-ni;
 Troit divarnomp an teir goalen:
 Brezel, quernez hac ar vocen.

Amen.

E Montroulez, Impr. Lédat.